

LIETUVOS RESPUBLIKOS EKONOMIKOS IR INOVACIJŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 38, LT-01104 Vilnius, tel.: +370 706 64 845,

el. p. kanc@eimin.lt, <http://eimin.lrv.lt>.

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188621919

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2024-07-

Nr.

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO TEIKIMO

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija, vykdydama Ministro Pirmininko pavedimą, įformintą Vyriausybės kanclerio 2024 m. balandžio 30 d. rezoliucija Nr. 2-4739, parengė ir teikia svarstyti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos pluoštinių kanapių įstatymo Nr. XII-336 2, 3 ir 4 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3584 ir Lietuvos Respublikos narkotinių ir psichotropinių medžiagų kontrolės įstatymo Nr. VIII-602 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3585“ projektą (toliau – Nutarimo projektas). Nutarimo projektas patikslintas, atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2024 m. birželio 13 d. išvadoje Nr. NV-1607, Ekonomikos politikos grupės 2024 m. birželio 14 d. pažymoje Nr. NV-1610 bei 2024 m. liepos 16 d. vykusio tarpinstitucinio pasitarimo metu pateiktas pastabas ir pasiūlymus.

2021–2030 m. Nacionaliniame pažangos plane numatyta, kad, siekiant pereiti prie mokslo žiniomis, pažangiosiomis technologijomis bei inovacijomis grįsto darnaus ekonomikos vystymosi ir taip padidinti šalies tarptautinį konkurencingumą, ypatinga reikšmė tenka gyvybės mokslų sektoriui – iki 2030 metų vien tik gyvybės mokslų sektoriaus sukuriama pridėtinės vertės dalis nuo BVP turėtų augti iki 5 proc. Pluoštinių kanapių veikliųjų medžiagų rinkos apyvarta Europoje siekė 300 mln. Eurų ir prognozuojama, kad ji iki 2030 m. pasieks 1,63 mlrd. Eurų (prognozuojamas dvigubai didesnis procentinis augimas nei visų Lietuvos verslų apyvartos), taigi, tai yra viena iš sričių, kuri Lietuvai per artimiausius metus gali suteikti naujų galimybių biotechnologijų plėtrai, o tokiu būdu ir šalies ekonominiam augimui.

Šiuo metu Lietuvoje nėra galimybės tiekti į rinką ne galutiniam vartojimui skirtą gaminį, o tik žaliavą, kitų gaminių gamybai (B2B). Laboratoriniai tyrimai atliekami tik vienintelėje valstybės valdomoje laboratorijoje, nesudarant sąlygų nei konkurencijai tarp laboratorijų, nei augintojų ir gamintojų savikontrolei. Nėra galimybės mokslinį tyrimą vykdyti uždarame grunte pluoštinių kanapių augintojams, taip pat eksportui gaminamų pluoštinių kanapių produktų, tarpinių produktų bei gaminių maksimalus leidžiamas tetrahidrokanabinolio (toliau – THC) kiekis nustatomas pagal Lietuvos Respublikos, o ne šalies, į kurią eksportuojami produktai bei gaminiai, teisinius reikalavimus. Šie reglamentavimo trūkumai stabdo inovacijų, pluoštinių kanapių gaminių gamybos ir eksporto plėtrą.

Atkreipiamo dėmesį, kad daugelyje Europos sąjungos ir trečiųjų šalių taikomi laisvesni reikalavimai iš pluoštinių kanapių gautų medžiagų, kurios naudojamos kaip žaliavos galutiniam gaminiui pagaminti, prekybai (B2B). Pavyzdžiui, valstybėse, kuriose įteisintas kanapių vartojimas mediciniais tikslais, didžiausi leistini medicininių preparatų gamybai skirtų žaliavų THC kiekiai yra daug didesni nei maksimalios ribos nustatytos galutiniam vartojimui skirtiems gaminiams arba iš

vis neriboti, todėl minėtų medžiagų eksportas leistų pluoštinių kanapių augintojams ir perdirbėjams išplėsti savo veiklą, užmegzti partnerystes su užsienio verslo subjektais, ypač – biotechnologijų srityje.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, Nutarimo projektu siūloma iš esmės pritarti Lietuvos Respublikos pluoštinių kanapių įstatymo Nr. XII-336 2, 3 ir 4 straipsnių pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIVP-3584 (toliau – Įstatymo projektas Nr. 1) ir Lietuvos Respublikos narkotinių ir psichotropinių medžiagų kontrolės įstatymo Nr. VIII-602 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIVP-3585 (toliau – Įstatymo projektas Nr. 2) (toliau kartu – Projektai), tačiau siūlyti Lietuvos Respublikos Seimui Projektus tobulinti, atsižvelgiant į pateiktas pastabas ir pasiūlymus.

Vienas iš Įstatymo projekto Nr. 1 tikslų yra nustatyti pluoštinių kanapių auginimo sąlygas atviraime ir uždaraime grunte. Atsižvelgiant į tai, kad auginimas uždaraime grunte yra tiesiogiai susijęs su inovatyvių pluoštinių kanapių auginimo metodų bei našumą didinančių technologijų taikymu, o ir šių technologijų sukūrimas, išvystymas bei sėkmingas pritaikymas yra finansuojami tiek ES, tiek Lietuvos valstybės lėšomis, siūlome pritarti šiam pakeitimui, tačiau nuostatą tikslinti, nurodant, kad toks auginimas galimas, tik vykdant mokslinį tyrimą ir (arba) eksperimentinę plėtrą.

Įstatymo projektu Nr. 1 siūloma sudaryti galimybę tiekti į rinką ne tik galutiniam vartojimui skirtus pluoštinių kanapių produktus, tačiau ir tarpinius pluoštinių kanapių produktus, kurie gali būti naudojami kaip sudedamoji dalis, gaminant pluoštinių kanapių gaminį. Siekiant šio tikslo bei aiškos atskirties tarp gaminio, produkto ir tarpinio produkto, siūloma koreguoti pluoštinių kanapių gaminių, tarpinių pluoštinių kanapių produktų ir pluoštinių kanapių produktų apibrėžtis.

Įstatymo projektu Nr. 1 siūloma nustatyti, kad mėginius THC kiekiui pluoštinėse kanapėse nustatyti galės tirti ne tik Nacionalinio maisto ir veterinarijos rizikos vertinimo instituto laboratorija, tačiau ir kitos akredituotos Lietuvos Respublikos arba ES valstybės narės laboratorijos. Siekiant teisinio aiškumo ir atsižvelgiant į tai, kad visos laboratorijos turėtų naudoti tyrimų metodus, Nacionalinės akreditavimo įstaigos, veikiančios pagal 2008 m. liepos 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 765/2008, nustatantį su gaminių prekyba susijusius akreditavimo ir rinkos priežiūros reikalavimus ir panaikinantį Reglamentą (EEB) Nr. 339/93, akredituotus standarto LST EN ISO/IEC 17025 „Tyrimų, bandymų ir kalibravimo laboratorijų kompetencijai keliama bendrieji reikalavimai“, atitinkčiai siūloma patikslinti nuostatą, aiškiai nurodant minėtą standartą.

Įstatymo projekte Nr. 1 apibrėžiama pluoštinių kanapių produktų, tarpinių produktų bei gaminių eksporto sąvoka, siekiant, kad maksimalus THC kiekis gaminiuose ir produktuose būtų nustatomas pagal šalies, į kurią eksportuojami produktai bei gaminiai, teisinius reikalavimus. Atkreipiamė dėmesį, kad į Lietuvos Respublikos jurisdikciją nepatenka reikalavimų, taikomų kitose ES valstybėse narėse, nustatymas ir šių reikalavimų laikymosi kontrolė, todėl siūlome atsisakyti pluoštinių kanapių produktų, tarpinių pluoštinių kanapių produktų ir gaminių eksporto sąvokos ir tikslinti Projekto Nr. 1 nuostatas nurodant, kad reikalavimai taikomi Lietuvos Respublikos rinkai tiekiamiems gaminiams.

Įstatymo projektu Nr. 2 siekiama užtikrinti, kad Įstatymo projekte Nr. 1 siūlomus pakeitimus dėl akredituotos laboratorijos įgalinimo būtų galima įgyvendinti praktiškai. Siekiant aiškiai ir nedviprasmiškai nustatyti į I sąrašą įtrauktų medžiagų teisėtos apyvartos kriterijus ir užkirsti kelią bet kokiam galimam piktnaudžiavimui, siūlome Įstatymo projekte Nr. 2 atsisakyti abstraktaus kriterijaus „yra naudojamos įgyvendinant Lietuvos Respublikos pluoštinių kanapių įstatymo bei susijusių poįstatyminių teisės aktų nuostatas“ ir aiškiai suformuluoti, kad I sąrašo pamatinė medžiagos nu gali

būti įsigyjamoms tik laboratorijos akreditavimo, įrangos kalibravimo arba tyrimų tikslais bei siūloma nustatyti įpareigojimus juridiniams asmenims, įsigyjantiems I sąrašo medžiagas.

Papildomai pažymime, kad, jei būtų pritarta Nutarimo projekte teikiamiems pasiūlymams, Lietuvos Respublikos Vyriausybė ir žemės ūkio ministras turės priimti įstatymo projektui įgyvendinti reikalingus teisės aktus (turės būti keičiamas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. gruodžio 1 d. nutarimas Nr. 992 „Dėl Lietuvos Respublikos pluoštinių kanapių įstatymo įgyvendinimo ir Pluoštinių kanapių gaminių gamybos veiklos taisyklių patvirtinimo“ (toliau – LRV Nutarimas), kuriuo patvirtintos ir Pluoštinių kanapių gaminių gamybos veiklos taisyklės, ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2013 m. gruodžio 19 d. įsakymas Nr. 3D-867 „Dėl Pluoštinių kanapių auginimo priežiūros ir pluoštinių kanapių produktų tiekimo rinkai kontrolės tvarkos aprašo patvirtinimo“), kuriais priežiūros institucijoms turėtų būti priskirtos papildomos funkcijos medžiagų, susidarantių perdirbant žaliavines pluoštinių kanapių dalis ir pluoštinių kanapių sėklas priežiūros srityje, kuriose THC koncentracijos kiekis viršija 0,3 proc. priežiūros srityje. Pagal šiuo metu galiojantį reguliavimą, Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba atlieka pluoštinių kanapių maisto gaminių ir pašarų gamybos ir tiekimo rinkai bei THC kiekio juose ir šių gaminių gamybos metu susidarantiuose tarpiniuose produktuose priežiūros funkcijas, Nacionalinis visuomenės sveikatos centras prie Sveikatos apsaugos ministerijos atlieka Lietuvos Respublikoje gaminamų pluoštinių kanapių kosmetikos gaminių gamybos bei THC kiekio šiuose gaminiuose ir šių gaminių gamybos metu susidarantiuose tarpiniuose produktuose ir į Lietuvos Respubliką importuojamų kosmetikos gaminių tiekimo rinkai bei THC kiekio šiuose gaminiuose priežiūros funkcijas, Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentas atlieka pluoštinių kanapių tabako gaminių ir su tabako gaminiais susijusių gaminių gamybos, tiekimo rinkai bei THC kiekio šiuose gaminiuose ir šių gaminių gamybos metu susidarantiuose tarpiniuose produktuose priežiūros funkcijas bei išduoda leidimus vykdyti pluoštinių kanapių gaminių gamybos, kurios metu susidaro pluoštinių kanapių tarpiniai produktai, kuriuose THC kiekis viršija leidžiamą 0,2 procento ribą, veiklą, Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba atlieka Lietuvos Respublikoje platinamų pluoštinių kanapių kosmetikos gaminių ir kitų pluoštinių kanapių ne maisto gaminių, tiekimo rinkai bei THC kiekio šiuose gaminiuose priežiūros funkcijas ir pluoštinių kanapių ne maisto gaminių, gamybos metu susidarantiuose tarpiniuose produktuose priežiūros funkcijas. Nutarimo projektu siūlomas dvigubos priežiūros modelis:

1. Prižiūrimas galutinis į Lietuvos rinką tiekiamas gaminys (jame THC kiekis neturi viršyti 0,2 proc.), jo gamyba, įskaitant ir gamybos metu susidarantių tarpinių produktų bei naudojamų medžiagų, susidarantių perdirbant žaliavines pluoštinių kanapių dalis ir pluoštinių kanapių sėklas ir atitikimas Pluoštinių kanapių įstatymo nuostatomis. Priežiūrą vykdo institucijos pagal galutinį gaminį.

2. Gamybos priežiūra. Siūloma prievolė gauti leidimą, ne tik tada, kai susidaro tarpiniai produktai, viršijantys 0,2 THC, tačiau ir naudojamos kitos medžiagos, kurios viršija 0,2 THC (šiuo metu tokius leidimus išduoda NTAKD). Taikomi griežti apskaitos, atsekamumo, naikinimo reikalavimai (pagal Pluoštinių kanapių įstatymą ir LRV Nutarimą). Nustatoma papildoma pareiga teikti priežiūros institucijai informaciją apie tokių medžiagų apyvartą.

Jei Projektai būtų patikslinti pagal Nutarimo projekto siūlymus ir priimti, atsižvelgiant į tai, kad pluoštinių kanapių produktų sąvoka papildoma įtraukiant medžiagas, susidarantiąs perdirbant žaliavines pluoštinių kanapių dalis ir pluoštinių kanapių sėklas bei numatoma tokių medžiagų kontrolė ir jų tiekimas į Lietuvos Respublikos rinką, šią sritį prižiūrinčioms institucijoms (Valstybinei vartotojų teisių apsaugos tarnybai, Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentui,

Valstybinei maisto ir veterinarijos tarnybai, Nacionaliniam visuomenės sveikatos centrui) bus reikalingi papildomi žmogiškieji ir finansiniai (laboratorinei kontrolei) resursai. Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba nurodė, kad kontrolės įgyvendinimui reikalingas papildomas 1 etatas ir papildomos finansinės lėšos – 4000 EUR (20 bandymų x 200 Eurų). Kitos kontroliuojančios institucijos konkrečių poreikių resursams nepateikė, tačiau, atsižvelgiant į panašias kontrolės apimtis, manytina, kad poreikiai bus panašūs.

Nutarimo projektas teiktas išvadoms gauti Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijai, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijai, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai, Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentui, Valstybinei maisto ir veterinarijos tarnybai, Nacionaliniam maisto ir veterinarijos rizikos vertinimo institutui, Valstybinei vartotojų teisių apsaugos tarnybai, Valstybinei augalininkystės tarnybai prie Žemės ūkio ministerijos, Muitinės departamentui prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, Policijos departamentui prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, Nacionaliniam visuomenės sveikatos centrui prie Sveikatos apsaugos ministerijos, Lietuvos Respublikos žemės ūkio rūmams, Asociacijai LithuaniaBio ir Kanapių augintojų, perdirbėjų ir verslo inovatorių asociacijai. Nutarimo projektas be pastabų suderintas su Muitinės departamentu, Nacionaliniu visuomenės sveikatos centru ir Žemės ūkio rūmais. Nutarimo projektas patikslintas pagal Teisingumo ministerijos, Vidaus reikalų ministerijos, Sveikatos apsaugos ministerijos, Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamento, Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos, Nacionalinio maisto ir veterinarijos rizikos vertinimo instituto, Valstybinės augalininkystės tarnybos, Asociacijos LithuaniaBio pateiktas pastabas.

Nutarimo projektą parengė Ekonomikos ir inovacijų ministerijos Geresnio reglamentavimo ir verslo priežiūros politikos grupės vadovė Justė Bulytė, tel. +370 687 38 390, el. p. juste.bulyte@eimin.lt.

PRIDEDAMA:

1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos pluoštinių kanapių įstatymo Nr. XII-336 2, 3 ir 4 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3584 ir Lietuvos Respublikos narkotinių ir psichotropinių medžiagų kontrolės įstatymo Nr. VIII-602 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIVP-3585“ projektas, 7 lapai.

Laikinais einanti ekonomikos ir inovacijų ministro pareigas

Aušrinė Armonaitė

Justė Bulytė, tel. +370 687 38 390, el. p. juste.bulyte@eimin.lt